

**ANALIZA POZIOMU ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW ŚWIĘTOCHŁOWIC
W ZAKRESIE DOSTĘPU DO APTEK,
o której mowa w art. 94 ust. 9 pkt 3 Prawa farmaceutycznego
(ustawa z 6 września 2021 r.)**

I. WSTĘP

1. Procedurę ustalania dyżurów aptek ogólnodostępnych w dzień wolny od pracy oraz dyżurów w porze nocnej i zasad ich finansowania określa przepis art. 94 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301 ze zm.)

Nowelizacja ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1938) znacznie zmieniała niektóre z obowiązujących reguł prawnych.

Przed 1 stycznia 2024 r. Rada powiatu w drodze uchwały ustalała dyżury aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu. Podmiot prowadzący aptekę miał obowiązek poinformować JST o zmianach w funkcjonowaniu apteki. Na podstawie tej informacji wszczynano procedurę opracowania i podjęcia uchwały. Każdorazowo projekt uchwały był konsultowany ze Śląską Izbą Aptekarską. Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu przez Izbę Rada Miejska podejmowała uchwałę w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych działających na terenie miasta. Uchwała była publikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego oraz przekazywana do wiadomości do Ministerstwa Zdrowia.

Z dniem 1 stycznia 2024 r. Zarząd powiatu "(...) wyznacza, w drodze uchwały, aptekę ogólnodostępną do pełnienia dyżurów w porze nocnej lub dyżurów w dni wolne od pracy. Uchwała jest wydawana na okres jednego roku kalendarzowego i określa dni oraz godziny pełnienia dyżurów przez aptekę ogólnodostępną prowadzoną przez określonego przedsiębiorcę."

2. Obecnie rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych (na terenie powiatu) ma być dostosowany do potrzeb ludności tego powiatu i pozwalać ma na realizację przez te apteki zadań określonych w art. 87 ust. 2 ustawy Prawo farmaceutyczne, w tym ma uwzględniać dyżury w dzień wolny od pracy i dyżury nocne.

Jeżeli na terenie powiatu funkcjonuje apteka całodobowa, zarząd powiatu po przeanalizowaniu potrzeb mieszkańców, może przyjąć, że nie ma potrzeby wyznaczenia apteki pełniącej dyżury w miejscowościach liczących więcej niż 40 tys. mieszkańców. W takich miejscowościach pełnienie dyżurów płatnych odbędzie się zatem na zasadach fakultatywności, a decyzję o tym każdorazowo podejmuje powiat, uwzględniając potrzeby miejscowej ludności i własne możliwości finansowe.

3. Zgodnie z nowymi zasadami zarząd powiatu przeprowadza co roku analizę zaspokajania potrzeb, o której mowa w art. 94 ust. 9 pkt 3 Prawa farmaceutycznego.

Analiza stanowi podstawę ustalenia potrzeby albo konieczności wyznaczenia dyżurów w danym powiecie, a jej efektem będzie wyznaczenie dyżurów – jeżeli analiza wykaże brak gwarancji opisanych w przywołanym wyżej przepisie albo ustalenie braku konieczności wyznaczenia dyżurów – o ile omawiana analiza wykaże spełnianie ww. gwarancji.

Ustawa nie określa sposobu przeprowadzania analizy, z czego wniosek, że dopuszczalne są różne metody jej przeprowadzania, za każdym razem zgodne z prawem i pozwalające na postawienie wniosków co do ww. gwarancji.

Podstawowym i nieodzownym elementem tej analizy musi być przegląd przekazywanych zgodnie z nowymi przepisami Prawa farmaceutycznego (w określony sposób, w określonych terminach) rozkładami pracy aptek ogólnodostępnych, które przekazywane mają być przez podmioty prowadzące apteki na terenie danego powiatu.

Zgodnie z ustawą wszyscy mieszkańcy powiatu powinni mieć możliwość uzyskania świadczenia w postaci zakupu lekarstwa w aptece także w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. Faktem jest okoliczność, że choroba może pojawić się lub jej objawy mogą nasilić się już po zakończeniu pracy apteki w porze dziennej i oczekiwanie na zakup oraz podanie leku do otwarcia apteki następnego dnia (lub po upływie kolejnych dni, jeżeli choroba pojawia się przed dniem wolnym od pracy) może narazić bezpośrednio chorego na skutki związane z brakiem zażywania leku. Tym samym ustalając terminy i godziny pracy aptek w porze nocnej, w niedzielę, święta oraz inne dni wolne od pracy należy mieć to na uwadze.

4. Zgodnie z przepisami przejściowymi, uchwały w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie przyjęte przed dniem wejścia w życie tejże ustawy na podstawie art. 94 ust. 2 Prawa farmaceutycznego w jego dotychczasowym brzmieniu, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał, o których mowa w art. 94 ust. 3 Prawa farmaceutycznego w nowym brzmieniu. Jeżeli jest to wymagane przepisami, uchwały te należy przyjąć w 2024 r., natomiast w przypadku braku takiej konieczności, można uznać, że uchwały w sprawie dyżurów aptek przyjęte przez radę powiatu w dotychczasowym stanie prawnym, mogą obowiązywać bezterminowo albo do ich uchYLENIA.

Ministerstwo Zdrowia nie widzi przeszkód, aby uchwały dotychczasowe uchylić, gdyż de facto utrzymane bezterminowo w mocy obowiązywałyby na terenie powiatu, którego władze nie byłyby i tak obowiązane wydawać uchwał na nowych zasadach, więc tym bardziej nie byłoby racjonalne sztuczne utrzymywanie w mocy tych uchwał.

II. ANALIZA

1. Zgodnie z przepisem przejściowym art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw, podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne miały obowiązek przekazać do 31 stycznia 2024 r. do zarządu powiatu rozkłady pracy wszystkich prowadzonych przez siebie na terenie tego powiatu aptek ogólnodostępnych.

2. Spełniając ww. przepis rozkład pracy aptek ogólnodostępnych w roku 2024 przedstawia się następująco:

L.p.	Nazwa apteki, adres	Dzielnica	Godziny i dni pracy
1.	Apteka Rodzinna ul. Katowicka 36 41-600 Świętochłowice	Centrum	Całodobowo we wszystkie dni roku
2.	Apteka Zdrowit ul. Katowicka 3 41-600 Świętochłowice	Centrum	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -21 ⁰⁰ , Sobota: 8 ⁰⁰ -16 ⁰⁰ 24.12.2024 - 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰
3.	Apteka Rodzinna ul. Katowicka 11 41-600 Świętochłowice	Centrum	Poniedziałek - Piątek: 7 ³⁰ -19 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ 24.12.2024, 31.12.2024 - 7 ³⁰ -14 ⁰⁰

4.	Apteka Słoneczna ul. Bytomska 15-17 41-600 Świętochłowice	Centrum	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -21 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ 24.12.2024, 31.12.2024 - 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰
5.	Apteka Codzienna ul. Korfantego 1 41-600 Świętochłowice	Piaśniki	Poniedziałek - Piątek: 7 ³⁰ -20 ⁰⁰ Sobota: 7 ³⁰ -15 ⁰⁰ 24.12.2024 - 7 ³⁰ -15 ⁰⁰ 31.12.2024 - 7 ³⁰ -17 ⁰⁰
6.	Euro Apteka ul. Chorzowska 19 41-605 Świętochłowice	Piaśniki	Poniedziałek - Sobota: 9 ⁰⁰ -21 ⁰⁰
7.	Apteka szpitalna ul. Chorzowska 36 41-605 Świętochłowice	Piaśniki	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰
8.	Apteka Dbam o Zdrowie ul. Chorzowska 81 41-605 Świętochłowice	Lipiny	Poniedziałek - Piątek: 9 ⁰⁰ -17 ⁰⁰
9.	Apteka Sante ul. Karpacka 33/11 41-608 Świętochłowice	Chropaczów	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ 24.12.2024 - 7 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ 31.12.2024 - 7 ⁰⁰ -18 ⁰⁰
10.	Apteka Pharmakon ul. Łagiewnicka 6 41-600 Świętochłowice	Chropaczów	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -13 ⁰⁰ 24.12.2024 - 7 ⁰⁰ -13 ⁰⁰ 31.12.2024 - 7 ⁰⁰ -16 ⁰⁰
11.	Apteka Hygieia ul. Śląska 109/6B 41-600 Świętochłowice	Zgoda	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -21 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ Niedziele handlowe: 10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰ 24.12.2024 - 7 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ 31.12.2024 - 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰
12.	Apteka Słoneczna ul. Wodna 8 41-600 Świętochłowice	Centrum	Poniedziałek - Piątek: 7 ⁰⁰ -21 ⁰⁰ Sobota: 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ 24.12.2024 - 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰

Apteka całodobowa znajduje się w Centrum i jest bardzo dobrze skomunikowana z pozostałymi dzielnicami miasta. W godzinach nocnych z poszczególnych dzielnic można do apteki dojechać komunikacją miejską:

Zgoda – Centrum:

tramwaj linii 9, który kursuje do godziny 23:23 co pół godziny oraz od godziny 5:06,

autobusy linii 6, 23 i 7, które kursują do północy oraz od godziny 3:48,

autobus linii 201, który w dni robocze kursuje od godziny 4:59 a w weekendy od godziny 6:13.

Chropaczów, Lipiny i Piaśniki – Centrum:

Tramwaj linii 17, który kursuje do godziny 23:03 oraz od godziny 4:32 co pół godziny,

autobus linii 201, który w dni robocze kursuje od godziny 4:48 a w weekendy od godziny 5:25.

Z dzielnicy Piaśniki do Centrum można dojechać również tramwajem linii 7, który kursuje do godziny 23:30 i od godziny 4:12.

Niewielki obszar miasta powoduje, że dojazd do apteki całodobowej taksówką nie jest bardzo drogi i stanowi rozwiązanie w przypadku nagłej potrzeby zaopatrzenia w leki.

Ponadto w Centrum znajduje się dworzec kolejowy, dzięki czemu apteka całodobowa jest dostępna dla mieszkańców miast sąsiednich. Pociągi do dworca w Świętochłowicach dojeżdżają do godziny 23:30 i od godziny 4:32.

3. Apteka całodobowa w Świętochłowicach przy ul. Katowickiej 36 funkcjonuje od lat. Nigdy nie wpłynęła żadna skarga na jej funkcjonowanie, mieszkańcy nie zgłaszali również uwag dotyczących rozkładu pracy aptek ogólnodostępnych w mieście.

Od poniedziałku do piątku w każdej dzielnicy, poza dzielnicą Lipiny, funkcjonuje apteka czynna do godziny 21:00. Na granicy dzielnic Lipiny i Piaśniki znajduje się apteka czynna do 21:00, dzięki czemu również mieszkańcy Lipin mają dostęp do leków w późnych godzinach wieczornych. Położenie apteki przy głównej ulicy sprawia, że mieszkańcy Lipin w kilka minut dostaną się do apteki komunikacją miejską.

4. W miastach sąsiednich funkcjonują apteki całodobowe dostępne dla mieszkańców Świętochłowic. Z uwagi na odległość są m.in.:

- Chorzów, ul. Żołnierzy Września 5 (odległość od centrum Świętochłowic 2,5 km),
- Ruda Śląska, plac Niepodległości 5 (odległość od centrum Świętochłowic 6 km),
- Bytom, ul. Dworcowa 24 (odległość od centrum Świętochłowic 7,5 km),
- Bytom, plac Michała Wolskiego 1 (odległość od centrum Świętochłowic 8,5 km).

5. Ze świadczeń Nocnej i Świątecznej Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zespole Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38 w Świętochłowicach w roku 2023 skorzystało 8 399 pacjentów, w tym 3297 ze świadczeń pielęgnarskich, 4995 ze świadczeń lekarza oraz udzielono 107 teleporad.

III. WNIOSKI

Z przeprowadzonej analizy wynika, że mieszkańcy Świętochłowic mają zaspokojone potrzeby dotyczące dostępności aptek o każdej porze, w każdym dniu tygodnia, w związku z czym nie ma potrzeby wyznaczenia apteki do pełnienia dyżurów w dni wolne od pracy i w święta w trybie Uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta
Pierwszy Zastępca
Prezydenta Miasta

Sławomir Pośpiech